

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620200091
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3620200091.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudcov Mgr. Stanislavy Kollárovej a Mgr. Marka Anovčina vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa S. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, dieťa matky A. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., X. O. XXX/XA a otca Z. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., Z. K. XXXX/XX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov, o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 10. júna 2020, č. k. 6P/5/2020-69, taktó

rozhodol:

I. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného k mal. S., ktorého sa otec domáhal z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody a aktuálne výživné je pre neho likvidačné. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 62 ods. 1, § 62 ods. 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a § 78 ods. 3 Zákona o rodine. Vychádzal zo zistenia, že o výživnom na maloletú bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 13P/2/2017-59 zo dňa 21.04.2017, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa otec dieťaťa zaviazal platiť na mal. S. zvýšené výživné zo sumy 85,- eur na sumu 110,- eur s účinnosťou od 01.09.2016. Maloletá mala vtedy 5 rokov, navštevovala materskú školu a žila so svojou matkou, ktorá ju vychovávala. Chodila na balet. Matka pracovala ako opatrovateľka v Rakúsku s príjmom 650,- eur a poberala rodinné prídavky 180,- eur mesačne. Otec v čase poslednej úpravy bol nezamestnaný, spočiatku poberal dávku v nezamestnanosti 900,- eur mesačne, neskôr dávku v hmotnej núdzi v sume 61,60 eur mesačne. Býval u svojej matky, ktorej prispieval sumou 150,- eur mesačne na domácnosť. Návrhom zo dňa 06.09.2018 sa otec domáhal zníženia výživného zo sumy 110,- eur od 01.09.2017 na najnižšiu možnú sumu. Konanie bolo vedené na Okresnom súde Partizánske, ktorý rozsudkom č. k. 4P/5/2019-117 zo dňa 17.06.2019 návrh otca zamietol a Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací rozsudkom č. k. 17CoP/47/2019-133 zo dňa 24.10.2019 uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V tom čase dosahovala matka maloletej príjem 715,51 eur mesačne, mal. S. v školskom roku 2018/2019 navštevovala materskú školu a v nasledujúcom školskom roku nastúpila do základnej školy. Maloletá žila v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá hradila všetky náklady súvisiace s bývaním, stravou, cestovaním, splácala hypotekárny úver, hradila všetky výdavky maloletej S.. Otec mal. S. bol od 20.02.2018 do 04.02.2019 vo väzbe, následne nastúpil výkon trestu, pričom koniec trestu má 20.02.2022. Otec bol vo výkone trestu pracovne zaradený od 13.03.2019, v apríli 2019 mal príjem 51,10 eur, na výživné bola určená suma 14,78 eur. Matka kvôli neplneniu vyživovacej povinnosti zo strany otca požiadala o náhradné výživné, ktoré jej je vyplácané od novembra 2018. Maloletá navštevovala v školskom roku 2019/2020 prvý ročník základnej

školy v Partizánskom, trpí očným ochorením, býva s matkou v spoločnej domácnosti, a to v dvojizbovom byte vo vlastníctve matky. Učí sa dobre, stravuje sa v školskej jedálni, kde je poplatok za stravu 8,- eur mesačne. Má výdavky na školský klub detí 5,- eur mesačne a okrem pravidelných výdavkov sa vyskytujú u nej aj jednorazové školské akcie, napríklad výlet s poplatkom 16,50 eur. Maloletá býva častejšie chorá a výdavky na lieky sú cca 20,- eur mesačne. Je dispenzarizovaná v očnej ambulancii a za vyšetrenia platí 20,- eur. Matka je zamestnaná v zariadení pre seniorov PENZIÓN JESEŇ n.o. Malé Kršteňany, pracuje na 12 - hodinové zmeny a jej priemerná čistá mzda je 708,- eur mesačne. So starostlivosťou o maloletú jej pomáha jej matka. Má mesačné náklady na nájom 60,- eur, elektrickú energiu, plyn a RTVS 70,- eur, televíziu a internet 12,98 eur, telefón 30,- eur, pohonné látky 50,- eur a ročné náklady na odvoz a likvidáciu odpadu 74,- eur a daň z nehnuteľností 20,- eur. Spláca hypotéku 122,31 eur mesačne, spotrebný úver na kúpu motorového vozidla 25,- eur mesačne, uhrádza svoje životné poistenie 20,- eur mesačne, poistné pre maloletú 18,02 eur mesačne a poistenie hypotekárneho úveru 29,70 eur mesačne. Ročne platí PZP motorového vozidla 103,32 eur. Otec maloletej je naďalej vo výkone trestu odňatia slobody pre drogovú trestnú činnosť a pre trestný čin krádeže, má nariadené dva tresty odňatia slobody. Od 13.03.2019 bol pracovne zaradený na viacerých pracoviskách a vo výkone trestu dosahoval pracovnú odmenu - mzdu od 0,10 eur do 107,22 eur. V priemere bez prihladenia na mesiac, v ktorom dosiahol minimálnu odmenu, je jeho odmena vo výške 78,54 eur mesačne. Z odmeny väzňa mu boli vykonané zrážky, a to na podklade exekučného príkazu v konaní EX 6/2015 vedenom súdnym exekútorom JUDr. Matejovom v roku 2019 v súhrnnej výške 226,45 eur a v roku 2020 za štyri mesiace v súhrnnej výške 125,31 eur. V roku 2019 mu boli zrazené pohľadávky ústavu vo výške 6,80 eur a na už uvedené exekučné konanie sumy 31,14 eur (za rok 2019) a 17,29 eur (za rok 2020 do apríla) a 4,11 eur (za rok 2019) a 1,89 eur (za rok 2020 do apríla). Okrem toho dobrovoľne zaplatil pohľadávky k exekučnému konaniu EX 6/2015 v roku 2018 v súhrnnej výške 35,- eur a v roku 2019 vo výške 7,50 eur. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že v posudzovanej veci nezistil takú podstatnú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. Skutočnosť, že otec sa cíti byť poškodený výškou výživného (považuje ju za likvidačnú), nie je žiadnou novou skutočnosťou. Tento dôvod uvádzal už v čase rozhodovania o skoršom návrhu na zníženie výživného, kde bolo vo veci rozhodnuté Rozsudkom Okresného súdu Partizánske č. k. 4P/5/2019 - 117 zo dňa 17.06.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17CoP/47/2019-133 zo dňa 24.10.2019. Súd prvej inštancie si pri rozhodovaní osvojil úvahy z týchto rozhodnutí. V súčasnosti je otec maloletej vo výkone trestu odňatia slobody za drogovú trestnú činnosť a za krádež. Jeho príjmy tvorí len pracovná odmena väzňa, ktorá bola v priemere 78,54 eur mesačne. Ako už bolo konštatované v skorších rozhodnutiach, výkon trestu odňatia slobody u otca nie je dôvodom na zníženie výživného a nezbavuje ho vyživovacej povinnosti. Ak by sa (vlastným zavinením) do výkonu trestu odňatia slobody (pre úmyselnú trestnú činnosť) nedostal, mohol dosahovať príjem, z ktorého by vedel zabezpečiť platenie výživného po 110,- eur mesačne. Má skúsenosti s prácou v zahraničí, je držiteľom vodičského oprávnenia (hoci mu bolo v súvislosti s neplatením výživného odobraté), nebolo preukázané, že by bola jeho pracovná schopnosť nepriaznivým zdravotným stavom zmenená. Ani skutočnosť, že v čase tzv. "koronakrízy" v spoločnosti nebol pracovne zaradený a nemohol dosahovať vo výkone trestu príjem, nie je dôvodom na zníženie vyživovacej povinnosti. Ide totiž len o krátkodobý výpadok v jeho príjme, nemajúci vplyv na jeho potenciálne príjmy, z ktorých súd pri posudzovaní vyživovacej povinnosti vychádza. Otec teda nepreukázal a ani z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by u neho došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti. U matky maloletej súd žiadne neprimerané výdavky nezistil. Skutočnosť, že spláca hypotekárny úver, nemožno hodnotiť ako neprimerané riziko, ktoré by na seba vzala. Táto skutočnosť sa totiž prejavuje vo výraznej výhode vo vzťahu k maloletej, ktorá v byte, ktorý bol z úveru financovaný, býva. Ani splátky za auto po 25,- eur mesačne súd nehodnotil ako okolnosť odôvodňujúcu zníženie výživného. Matka potrebu používania automobilu zdôvodnila častými vyšetreniami u lekárov (seba aj maloletej). Súd okrem toho poukázal aj na to, že matka pracuje v 12-hodinových zmenách mimo miesta svojho bydliska a auto môže oprávnené využívať aj na tento účel. Maloletá navštevovala v čase ostatného rozhodovania o vyživovacej povinnosti materskú školu. V súčasnosti je už žiačkou 1. ročníka základnej školy. S tým sú spojené zvýšené výdavky na školské potreby, školský klub i na ošatenie. Takisto u nej vznikajú jednorazové náklady (napr. na školský výlet). Vzhľadom k jej vyššiemu veku oproti ostatnej úprave vyživovacej povinnosti stúpili aj náklady na jej zaopatrenie (strava, oblečenie). Okrem toho má maloletá nepriaznivý zdravotný stav (očné a kožné ochorenie), v súvislosti s čím takisto vznikajú náklady (kontroly, špeciálna kozmetika). Tieto skutočnosti nesvedčia dôvodnosti zníženia vyživovacej povinnosti otca k nej.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej, ktorý v podanom odvolaní uviedol, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Výška výživného nie je primeraná zárobku a súd prvej inštancie sa nevysporiadal s jeho majetkovými pomermi.

3. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že žiada, aby výživné zostalo na sume 110,- eur.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny a navrhuje ho potvrdiť.

5. Otec maloletej k vyjadreniam uviedol, že sa pridrižiava pôvodného návrhu na zníženie výživného. Kolízna opatrovníčka na súde uviedla, že mesačné náklady na maloletú sú 56,- eur. Výživné je určené na výchovu maloletej a nie na pokrytie matkiných výdavkov, za ktoré si môže sama (hypotéka, pôžička na auto, pohonné látky, poisťka na auto a taktiež údržba). Podľa otca maloletej matka zdieľa spoločnú domácnosť s priateľom, ktorého zatajila. Vzhľadom na majetkové pomery otca maloletej by bola prijateľná suma výživného 50,- eur.

6. Kolízny opatrovník k vyjadreniu otca uviedol, že výdavky na maloleté dieťa boli uvedené v správe kolízneho opatrovníka a v sume cca 50,- eur neboli zahrnuté výdavky na celodennú stravu, oblečenie, obuv a výdavky spojené s bývaním. Hypotekárny úver bol použitý na zabezpečenie bývania aj pre maloleté dieťa, ktoré taktiež spotrebuje vodu, elektrinu a iné energie a služby, s čím sú spojené ďalšie výdavky.

7. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

8. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom právnom závere, že návrh otca na zníženie výživného k mal. S.e nebol opodstatnený, a preto ho zamietol. Súd prvej inštancie zistil, že otec dieťaťa sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselnú trestnú činnosť (drogovú a majetkovú trestnú činnosť). Konštatoval, a to aj v súlade s predchádzajúcim rozhodnutím odvolacieho súdu o skoršom návrhu otca na zníženie výživného, že v prípade, ak sa rodič zbavil svojím úmyselným konaním, pre ktoré bol odsúdený k trestu odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, nemožno túto skutočnosť pričítať na ťarchu dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

9. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní o návrhu na zníženie výživného súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam otca dodáva nasledovné:

10. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 78 ods. 1 ZR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Podľa § 78 ods. 3 ZR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bola vyživovacia povinnosť otca k maloletej upravená rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 13P/2/2017-59 zo dňa 21.04.2017, ktorým súd zmenil rozsudok tamajšieho súdu č. k. 4P/93/2012-37 zo dňa 10.01.2013 tak, že schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa otec zaviazal platiť na mal. S.u zvýšené výživné zo sumy 85,- eur na sumu 110,- eur mesačne od 01.09.2016 a zameškané výživné v sume 200,- eur sa otec zaviazal zaplatiť matke v mesačných splátkach po 20 eur.

16. V prípade, keď má súd rozhodovať o návrhu na zníženie výživného podľa ust. § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, musí porovnávať pomery na strane osoby oprávnenej a povinnej, ktoré existovali v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi, ktoré sú dané v období, na ktoré sa zníženie výživného má vzťahovať. Posúdenie opodstatnenosti návrhu na zníženie výživného pre mal. dieťa je vecou voľnej úvahy súdu a závisí od možností a schopností osoby povinnej výživou a od odôvodnených potrieb osoby oprávnenej na výživné. Súd je v rámci tohto konania povinný objasniť skutočný stav veci v zmysle § 35 CMP a na základe zisteného stavu vykonať porovnanie pomerov účastníkov v čase poslednej úpravy výživného s pomermi v súčasnej dobe.

17. Uvedené porovnanie pomerov súd prvej inštancie vykonal správne a na základe jeho výsledkov vo veci aj správne rozhodol. Aj odvolací súd je toho názoru, že skutočnosť (zmena pomerov), že je otec mal. dieťaťa vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselnú trestnú činnosť, kde nemá príjem v dostatočnej výške, nemôže byť na ťarchu mal. dieťaťa a už vôbec nie je kritériom, odôvodňujúcim zníženie výživného na maloletú zo strany otca. Z obsahu napadnutého rozsudku nevyplýva, že by sa súd nevysporiadal s aktuálnym zárobkom a aktuálnymi majetkovými pomermi povinného rodiča porovnaním pôvodných pomerov v čase, kedy bola naposledy určená vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu a v čase, kedy súd o znížení vyživovacej povinnosti rozhodoval. V tomto je odvolacia námietka otca, že súd nezohľadnil jeho terajšie pomery, nedôvodná.

18. Odvolací súd dodáva, že pri posudzovaní pomerov otca maloletej bolo potrebné vychádzať z príjmu, ktorý môže dosahovať bez ohľadu na skutočnosť, že je vo výkone trestu odňatia slobody. Skutočnosť, že jeho zárobkové možnosti sú limitované zárobkovými možnosťami, ktoré ústav na výkon trestu odňatia slobody odsúdeným ponúka, za situácie, že je vo výkone trestu v dôsledku vlastného zavineného konania, ho nemôže zbaviť vyživovacej povinnosti a ani nijak obmedziť jeho vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu. Z príjmu, ktorý by otec dosahoval, pokiaľ by sa bol riadne zamestnal a nebol by vo výkone trestu odňatia slobody, by bol nepochybne schopný plniť si riadne svoju vyživovaciu povinnosť k mal. S.e vo výške 110,- eur a zároveň uspokojovať svoje základné životné potreby. Pokiaľ ide o výpadok príjmu u otca maloletej v dôsledku tzv. „koronakrízy“, tak na tento nemožno prihliadnúť, pretože tento bol iba krátkodobý, prechodný a nemožno ho tak vyhodnotiť ako skutočnosť, ktorá by bola podstatnou zmenou pomerov povinného rodiča. Pokiaľ ide o výdavky matky maloletej, tak ani odvolací súd nezistil u nej také výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Výdavky matky maloletej na auto a s tým súvisiace poistenie, úver, pohonné látky a údržbu, sú jednoznačne oprávnenými výdavkami matky maloletej a súčasne sú v časti aj výdavkami na odôvodnené potreby dieťaťa, ktorému vozidlo slúži na dopravu minimálne na lekárske vyšetrenia. Uvedené ešte viac platí v prípade hypotéky matky maloletej, ktorá je jednoznačne dôvodným výdavkom, pričom prostredníctvom nej matka zabezpečila vlastné a samostatné bývanie nielen pre seba, ale aj pre maloletú, čo odvolací súd hodnotí ako oprávnený výdavok a náklad nielen na potreby matky, ale predovšetkým ako dôvodnú potrebu maloletej. Pokiaľ ide o približne 50,- eurové výdavky matky maloletej, ktoré otec maloletej označil za mesačné náklady matky na maloletú, tak tieto sú iba čiastočnými nákladmi na výchovu a výživu maloletej, ktoré matka vynakladá, keďže zahŕňajú iba stravné v škole, poplatok za školský klub, poistenie maloletej a náklady na lieky. Odôvodnenými potrebami dieťaťa, s ktorými má však rodič podstatne vyššie výdavky, sú bývanie, stravovanie, ošatenie a drogeria, ktoré skutočne nie sú zahrnuté v sume uvádzanej otcom. Napokon pre vzdelávanie a vývin dieťaťa sú dôležité aj školské výlety, exkurzie a účasť dieťaťa na kultúrnych podujatiach, ktoré rovnako

nezahŕňa suma cca 50,- eur, pričom tieto potreby sú tiež odôvodnenými potrebami dieťaťa. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti na mal. S.u ako nedôvodný zamietol.

19. Vzhľadom k týmto skutočnostiam odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

20. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).